

SARUTLAN KÁRMELITA TESTVÉRNEK LENNI MA

Nyilatkozat a kármelita-terézi karizmáról

Jóváhagyta a Sarutlan Kármelita Rend Generális Káptalana 2021

Bevezetés [C (= OCD Konstitúció) 1, 14]⁶

A Terézi Kármel, amelyet Jézusról nevezett szent Teréz indított el a Kármel ősi szerzetesi család nyomában, immár hosszú, termékeny történettel rendelkezik. Idővel az egész világon elterjedt, különböző formákat és stílusokat öltött, sokféle kultúrában megjelent, a szentség sokféle alakjában virágozva. A Rend mai valóságában jelenlévő sokféleség származás, kultúra, képzés, érzékenység és tevékenység tekintetében arra készíten bennünket, hogy hálát adjunk karizmánk termékenységéért, ugyanakkor megköveteli tőlünk, hogy őrizzük a hűséget a karizma állandó elemeihez és családjunk egységéhez, abból a közös szellemből merítve, amely egy testté formál bennünket.

Ma sürgetőnek érezzük azt a gyönyörű kihívást, hogy vállaljuk a nekünk ajándékozott karizma gazdagságát és folytassuk a korszerűsítését, hogy új életerőt nyerjen és mindig aktuális maradjon. A karizma, amit Jézusról nevezett Teréz kapott, megélt és átadott, dinamikus valóság, amely egyre újabb formákban fejlődik és nyilvánul meg.

A terézi karizma, amely prófétai és máriás gyökerekből ered, az évszázadok során Rendünk nagy szentjeinek köszönhetően gazdagodott és fejlődött. Keresztes János mellett, aki Terézzel együtt elindította és megalapozta a reformot, gondoljunk a Gyermek Jézusról nevezett Szent Terézre – aki egyházdoktor a két spanyol misztikussal együtt -, s lefektette a lelki gyermekség útját; Szentháromságról nevezett Szent Erzsébetre, aki tanúja volt a háromságos misztérium egyedülálló, bensőséges megtapasztalásának; eszünkbe juthat Szent Józsefről nevezett Szent Rafael (Kalinowski), aki előmozdítója volt az Egyház egységének; Keresztről nevezett Szent Terézia Benedikta, aki az igazság iránti mélységes szeretetet egyesítette a megsemmisítő táborban tett életfelajánlással. Ugyanilyen módon a kármelita karizma gazdagsága ránk van bízva mind személyes, mind közösségi szinten.

Nekünk „mindig újra kezdve kell haladni” (F 29,32), hogy „alapjai legyünk azoknak, akik utánunk jönnek” (F 4,6), anélkül, hogy foglyai maradnánk egy dicsőséges, de már eltűnt múltnak, s anélkül, hogy hagynánk elillanni a jelen pillanat kegyelmét, amikor konkrétan dolgoznunk kell, hogy felépítsük a Kármelt, amelyre korunknak szüksége van.

A II. Vatikáni Zsinat kifejezetten kérte, hogy kezdődjön el a szerzetesi élet megfelelő megújulása (*accommodata renovatio*). Majd rövidebb ezután VI. Pál világossá tette, hogy ennek a folyamatnak folyamatosan érvényben kell maradnia: „A megfelelő megújulást ráadásul nem lehet egyszer s mindenkorra elvégezni, hanem bizonyos értelemben állandóan folytatni kell a tagok lelkesedése, valamint a káptalanok és az előljárók törődése révén” (*Ecclesiae Sanctae* II,19).

⁶ Jézusról nevezett Szent Teréz műveinek rövidítése: CE: *Tökéletesség útja* (Escorial); CV: *Tökéletesség útja* (Valladolid); F: *Alapítások könyve*; M: *Belső várkastély*; V: *Önéletrajz*.

Az új Konstitúció és az Alkalmazási Normák zsinat utáni megszövegezése alapvető lépés volt a Zsinat által kért megújulás tekintetében. Azonban az a gyors, mély átalakulás, amely végbemegy a társadalomban, a kultúrában, valamint a Rendben belül is, folyamatos megkülönböztetést igényel, hogy karizmatikus módon és mindig korszerűen tudjunk válaszolni a mai valóságra. Az Egyház útmutatásait követve, a II. Vatikáni Zsinat kérésének megfelelően újraélesztjük a folyamatos megújulás vágyát és gyakorlatát, amely lényeges feltétele a karizmánk iránti megtestesült hűségnek.

Az elhívásunkhoz való igazodás útján egy biztos mintánk is van „a mi dicsőséges Szent József atyánkban”. Hivatásunk a nagylelkű önátadással születik, de a csúcspontja az atyaság ajándékának megérése. Ennek ragyogó mintája Szent Józsefnek, Jézus nevelőapjának a szíve, akinek a teljes, boldog atyasága totális önátadásában áll (vö. Ferenc pápa: *Patris corde*, 7). Jézusról nevezett Szent Terézszel és a Kármel szentjeivel együtt egy ilyen atyára bízunk rá magunkat a jelen dokumentum olvasása és alkalmazása során.

I. Válasz egy hívásra

1. A hivatás tapasztalata [C 15,b, 104]

Mindannyiunk szerzetesi-kármelita életútjának kiindulópontján felismerjük Isten személyes hívását. Nem a mi döntésünk hozott bennünket a Kármelbe, hanem egy szabad isteni választás, amelyet mindenki a maga módján tapasztalt meg. Tudatában vagyunk annak, hogy hívás és válasz – mindez a Lélek műve: a Feltámadott Lelke, aki hív, akit megkaptunk a keresztségben, aki élteti a válaszoló ember szabadságát.

2. Úton az identitás felé

A szabad személyes válasz, amellyel beleegyezzünk a hívásba, egy út kezdetévé válik, amelyen a megkülönböztetés, a befogadás és a karizmatikus identitás fokozatos elsajátítása történik. Ez az azonosulás aztán növekszik és egyre érettebbé válik egy egész életen át tartó folyamatban.

3. A mindig jelenlévő hívás [C Epilógus]

A jövő miatti aggodalom nem vezethet oda, hogy szem elől tévesztjük a meghívás tapasztalatát, amely létezésünk szilárd alapja. Nem tudjuk, mi lesz a Rend jövője, még kevésbé azon részének a jövője, amelyhez tartozunk. Azt sem tudjuk, milyen formát fog ölteni a megszentelt élet, milyen változásokon fognak keresztülmenni az egyházi intézmények, melyeket változhatatlannak szoktunk tartani. Ám nem emiatt kell aggódnunk, hanem amiatt, hogy konkrét lépéseket tegyünk a szívünkben őrzött tapasztalat fényében, amelyből kibontakozott és továbbra is kibontakozik az életünk és spirituális identitásunk. Mindent elvehetnek tőlünk, csak ezt a “rejtett forrást” nem, amely táplálja a reményünket.

II. Karizma és képzés

4. Alakuló identitás

A képzésről és az identitásról szóló diskurzust nem lehet egymástól elválasztani. A karizmatikus identitás valójában csak alakuló identitásként, vagyis egy személyes és közösségi azonosulási folyamatban létezik, a képzés pedig csak egy felismerendő és fejlesztendő identitás függvényeként létezik.

5. A terézi reform mint a képzés útja [C 5,9]

A terézi reform mindenekelőtt a képzés útja volt, hogy újra megtanulják, hogyan élhetik meg a kármelita karizmat az Istennel való egyesülés új tapasztalata alapján. Írásai, különösen a *Tökéletesség útja*, képzési eszközként születnek az Istennel, önmagukkal és az útitársakkal való kapcsolat sajátos megéléséhez. Hasonlóképpen a karizma forrásaihoz való visszatérést is – amit a II. Vatikáni Zsinat szorgalmazott – úgy kellene megvalósítani, mint újra-alakítását, újra-tanulását a szerzetesi élet megélésének úgy, ahogy Jézusról nevezett Teréz és Keresztes János tanította nekünk. Ugyanis el kell ismernünk: annak ellenére, hogy a Rend nagy utat tett meg a Zsinat óta, különösen az elméleti reflexiót illetően, továbbra is keresünk egy olyan életformát, amely teljesen hű Teréz eredeti meglátásaihoz és megfelel a kornak és a helynek, ahol élünk.

6. A teljes képzés [C 108]

A hívásra adott válasz bevezet egy olyan élettapasztalatba, amelynek megvannak a sajátos jellemzői, és a Terézi Kármel szerzetesi családját alkotó más személyek már kidolgozták, megélték és továbbadták. Aki meghívást kap ide, az előtt megnyílik egy asszimilációs út, amely magában foglal egy emberi, evangéliumi, lelki, intellektuális érést. Hivatásunk jövője ettől az elköteleződéstől függ, és mindenki, amikor válaszol a hívásra, személyes felelősséget vállal, hogy dolgozik a saját képzésén.

7. A közösség mint a képzés tere [C 109]

A jó képzés soha nem lehet csupán az egyén feladata, hanem egy sajátos testvéri stílusú összetartó közösségé, amely elkötelezett abban, hogy “kölcönösen kijózanítsák egymást” (V 16,7). Egy csoport konkrét identitása éppen arról ismerhető fel, milyen minőségű az önmagukra és az új tagokra vonatkozó kollektív képzés. A közösségben élés napról napra “képez” bennünket, vagyis hozzászoktat, hogy egy bizonyos módon és nem másképpen gondolkodjunk, ítéljünk és cselekedjünk.

8. Minden közösség formál [C 129]

A képzést nem szabad a kezdeti képzést folytató házakba szorítani. Minden közösségünk arra hivatott, hogy formáló struktúrák legyenek, amelyek képesek ösztönözni és kísérni az emberek fejlődését, és képesek új identitást adni nekik. Minden közösségnek olyan valóságnak kell lennie, amely növekedésre készíti az embereket, érettebbé, imádságosabbá, testvériesebbé teszi őket, akik egyre jobban szeretik Istent és egyre jobban buzgólkodnak Isten népe javára. Persze nincsenek ideális vagy tökéletes közösségek, de egy szerzetesi közösség, mint olyan, csak akkor létezik, amennyiben keresésben van és úton van kármelita

hivatása teljessége felé. Ha szem elől tévesztené ezt a célt, elkerülhetetlenül valami mássá alakulna át.

9. Mindig képzésben [C 126]

Tehát arról van szó, hogy tudjuk, dinamikus identitásunk van, amely növekszik és fejlődik. Felvétele után folyamatosan őrizzük és korszerűsítjük, válaszként az életkörülmények változásaira és az idők jeleire. A kármelita egész élete megállás nélküli úton levéssé válik, tudván, hogy ha az ember nem megy előre, állva marad, s aki nem növekszik, az kisebbedik (vö. 7M 4,9). Mindenekelőtt arra vagyunk hivatva, hogy a tanulásra és a növekedésre való folytonos készenlétben éljünk, igazi *docibilitas* révén, amely megnyit minket az állandó "aggiornamento"-ra. Ez érvényes az egyénekre, minden közösségre és az egész Rendre. Ebben a képzési folyamatban alapvetővé válik a fogadalmak fokozatos integrálása saját kármelita szerzetesi életünkbe. A fogadalmak nem egy megszerzett, statikus életállapotot jelölnek, hanem értékeket, melyeket napról napra kell ápolnunk és elsajátítanunk. Ily módon a fogadalmak megélése meghatározó módon hozzájárul az állandó képzés folyamatához.

10. A szellemi felkészítés [C 90, 101, 125]

Az imádságban megélt istentapasztalat mellett a képzés alapvető dimenziója, amellyel Szent Teréz is tisztában volt, a teológia és a spiritualitás komoly, elmélyült tanulmányozása, valamint azon humán tudományoké is, amelyek segítenek jobban megismerni magunkat és a világot, amelyben élünk. Ahhoz, hogy minőségi szolgálatot tudjunk nyújtani az Egyháznak és az emberiségnek, egyikünk sem nélkülözhet egy alapos, korszerű felkészítést. A Rendnek a maga egészében szüksége van arra, hogy intenzívebbé tegye a kutatást és a tanulmányokat, különösen a szentjeink tekintetében, párbeszédet folytatva a kortárs gondolkodással. Csak így módon tudjuk továbbra is jelentőségteljesen bemutatni a Terézi Kármel lelkiességének gazdagságát.

III. Karizma és az ember terézi víziója

11. Embernek és kereszténynek lenni kármelita módon

Sarutlan kármelitának lenni konkrét módot jelent, ahogyan megéljük emberi állapotunkat és keresztény identitásunkat. A terézi karizma tartalmaz egy antropológiát, egy sajátos víziót arra nézve, mit jelent férfinak vagy nőnek lenni, amely nem különbözik attól, amit az Evangélium javasol, sajátos perspektívából láttatva. Meggyőződésünk, hogy a terézi ember-kép különös aktualitással bír manapság, amikor annyi ember keresi az élet értelmét és boldogságát.

12. A valódi emberi méltóság [C 10]

Kulturális környezetünkben felettébb sokatmondó Jézusról nevezett Teréz antropológiai megközelítése, aki az ember rendkívüli méltóságáról szerzett személyes tapasztalatából indul ki: "Nem képzelhető semmi sem, amivel az emberi lélek szépségét s óriási befogadó képességét méltó módon lehetne összehasonlítani" (1M 1,1). Az emberi méltóság nem függ sem a testi szépségtől, sem a társadalmi rangtól, amely a vagyonon, a hatalmon vagy az arisztokrata származáson alapul; mindez a "*negra honra*" része, amely korának egyik bálványja volt, s amely előtt Teréz nem hajlandó tisztelegni. Az ember páratlan nagysága abból fakad, hogy Isten teremtette és Ő lakóhelyéül választotta magának.

13. A lakott benső

Jézusról nevezett Teréz intuíciója, amely a terézi karizma alapját képezi, az, hogy az emberi szív legmélyebb vágyaira és szükségleteire adandó válasz bennünk, a lélek “belső várkastélyában”, a bensőnkben van, amelyben maga a Szentháromságos Isten lakik. E tekintetben nagy az egybecsengés a Szentírással, amely ezt hirdeti: “Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor 3,16); továbbá: “Ha valaki szeret engem, megtartja szavamat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk, és lakóhelyet veszünk nála” (Jn 14,23).

14. Magunkba szállni [C 63]

Sajnos lehetséges és gyakran elő is fordul, hogy az ember önmagán kívül, a külsőségben, a látszatban és a felszínességben tölti az életét: “Némely lelkek a várkastélynak csak külső kerületén tartózkodnak, s kisebb gondjuk is nagyobb, mint bemenni, s megnézni, hogy mi van abban a drágalátos épületben s hogy milyen lakásokat foglal magában” (1M 1,5). Magunkba kell szállni, hogy felfedezzük a bennünk rejlő gazdagságot, mindenekelőtt az ott lakó vendéget, azt a más létet, ahonnan jövünk és ahova tartunk. Magunkba szállni azt jelenti, hogy megtanuljuk hallgatni a bennünk zajló párbeszédet, azt az alapvető kapcsolatot, amelyen a létünk nyugszik. S amikor Őbenne nézünk magunkra, lehetségessé válik, hogy félelem nélkül szálljunk magunkba, és félelem nélkül nézzünk szembe a sötétségekkel, a sebekkel, a konfliktusokkal, amelyek életünk részét képezik. “Azt gondolni, hogy bemehetünk majdan az égbe, anélkül, hogy magunkba szálltunk, anélkül, hogy önmagunkat megismertük és nyomorúságunkat megfontoltuk volna; anélkül, hogy mérlegeltük volna, mivel tartozunk Istennek, s végül anélkül, hogy sokat könyörögtünk volna irgalmáért: ez oktalanság” (2M 2,11).

15. Új emberként élni és tanúságot tenni róla

Nekünk, sarutlan kármelitáknak az a felelősségünk és kötelességünk, hogy megmutassuk az emberiségnek ezt a kincset, amit átadtak nekünk, és amit elfogadtunk. Ahhoz azonban, hogy erre képesek legyünk, először nekünk kell mély tapasztalatot szereznünk a bensőségességünkről és az Istennel való egyesülésről, amely Krisztus képmására, új emberré változtat át minket (vö. 2Kor 3,18). A bennünk jelenlévő Isten hiteles megtapasztalása arra készítt minket, hogy felismerjük Lelkének jelenlétét a világ eseményeiben, és arra hív, hogy lépünk ki magunkból és ismerjük fel Isten jeleit a történelemben.

16. Kapcsolatban élni

Mit kell tehát újra megtanulnunk Jézusról nevezett Teréz, Keresztes Szent János és a Kármel többi mesterének iskolájában? Néhány szóban összefoglalva ezt mondhatnánk: meg kell tanulnunk “kapcsolatban lenni”, kapcsolatban Istennel, önmagunkkal, a másikkal, az Egyházzal, a világgal. Ugyanis a kapcsolat a leggyengébb láncszem a mai életmódunkban. A minket körülvevő kultúra és az abból kinövő életstílus afelé halad, hogy az ént állítsa a középpontba és kizárja a kapcsolatot, mint potenciálisan destabilizáló elemet, amely váratlan újdonságok hordozója, nem irányítható és nem integrálható egy rendszerbe. Valójában éppen a kapcsolatban lakozik az ember elfojthatatlan misztériuma.

17. Az isteni kezdeményezés

A terézi tapasztalat központi eleme az Istennel való kapcsolat. Ez elsősorban az a kapcsolat, melyet Isten hoz létre mindegyikünkkel saját elhatározásából, részesévé téve bennünket a szentháromságos életnek és kapcsolatoknak. Teréz és János számára az Istennel való kapcsolat fejlődésének első és döntő lépése az, hogy “tudatára ébredünk” (Cantico B 1,1; vö. CV 6,3), hogy kicsoda a kinyilatkoztatott Isten, hogy jelen van és munkálkodik bennünk. Nem intellektuális szintű “tudásról” van szó, hanem tapasztalati ismeretről, amely megváltoztatja a világban való létezésünk módját.

18. A Jézus Krisztusban kinyilatkoztatott Isten

Ez a magasztos valóság közel kerül hozzánk, megtapasztalhatóvá teszi magát Jézus Krisztus, az emberré lett Isten Fia személyében. Emberségében Ő az út, amely elvezet minket az Atya ismeretére (vö. Jn 14,6). A Terézi Kármel válaszként létezik Krisztus felfedezésére, aki út, amely elvezet az Isten és ember közti komúnió misztériumának igazságára, szépségére, jóságára, és visszatükröződése a Szentháromságon belüli komúnióknak. Teréz nem csak hitről beszél, hanem arról, amit hallott, látott és szemlélt (vö. 1Jn 1,1); olyan tapasztalatról beszél, amely radikálisan megváltoztatta őt azzal, hogy élete központjává, útját vezérlő fénysugárrá lett. Az erő, amely vonzza Terézt, Istennek Jézus Krisztusban kinyilatkoztatott szeretete. “Szeretett és odaadta magát értem” (Gal 2,20): Terézt szó szerint meghódítja ez a Jézus Krisztus egész lényébe és működésébe írt “értem”. Tőle kapta “mindazt a lelki kincset” (V 22,4), ezért Teréz emberi és lelki növekedése csak úgy fejlődhet, mint a Vele való kapcsolat elmélyülése, mint behatolás igazságának “mélységébe”, amely úgy tárul fel, mint Isten igazsága a maga háromságos életében, mint a reformra szoruló Egyház igazsága, mint az üdvösségre váró világ igazsága.

19. “In obsequio Iesu Christi” [C 3a, 15 a]

A kármelita Regula emlékeztet, hogy minden szerzetesi életforma célja: “*in obsequio Iesu Christi vivere*”, Jézus Krisztus tiszteletében élni. A kifejezés egy páli szövegre nyúlik vissza, amelyben az apostol kifejezi vágyát és erőfeszítéseit, hogy mindenkit eljuttasson a “Krisztus iránt való engedelmessegre” (2Kor 10,5), vagyis a hívő engedelmessege jellemezte kapcsolatra Krisztussal. Pál megfogalmazása egy szófogadó hallgatást jelöl, amely totális rendelkezésre állássá válik Annak irányában, aki felajánlja nekünk az üdvösséget és az Isten szeretetét. *Obsequium*: örömteli alávetettség Krisztusnak a hit által. Pál maga is teljes komúnióként éli meg a Krisztussal való kapcsolatát: “élek én, de már nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2,20). Ez valójában minden kereszténynek szóló meghívás: “Hűség az Isten, aki által meghívást nyertetek Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe” (1Kor 1,9).

20. Az Istennel való bensőséges kapcsolat [C 15 c, 53-55]

Jézusról nevezett Teréz a saját kármelita élettörténetéből, s még inkább a Krisztussal megélt mély, bensőséges tapasztalatából indul ki, amikor az *obsequium Iesu Christi*-t a Szerelmissel való barátságnak fordítja le. Isten az, aki az ember belső várkastélyában lakik, és onnan belülről érezteti a hangját, felajánlja a szeretetét és vár egy szeretet-választ. A terézi karizma lényegében a kapcsolat mély megtapasztalásában áll, amely egyszerre rendelkezik a barátság és a szerelem jellemzőivel. Barátság-élmény, amely tökéletességre törekszik a bizalom és a kölcsönösség tekintetében: “Nagyon fontos, hogy mindig olyan tiszta legyen a lelkiismeretünk, hogy semmi se akadályozza, hogy a tökéletes barátságot kérjük az Úrtól,

amiért a menyasszony könyörög” (PAD 2,21); továbbá szerelem-élmény, amelyet jegyesi kapcsolatnak lehet definiálni, mert az Istennel való egyesülés felé vezeti a lelket a fokozatos tisztulás és összeszedettség útján: “Mától fogva a jegyesem leszel. Eddig nem érdemelted meg: ezentúl te vigyázol a becsületemre, nem csak azért, mert a Teremtőd, a Királyod és az Istened vagyok, hanem azért is, mert az igazi jegyesem vagy: a becsületem most már a tiéd, a tiéd pedig az enyém” (*Relazioni* 35); “Nem tudom, nem erről beszél-e Szent Pál, mikor azt mondja, hogy aki Istenhez közeledik és hozzá ragaszkodik, egy szellemmé lesz vele, erre a felséges lelki házasságra utalva, mely feltételezi, hogy Isten már az egyesülés révén közeledett a lélekhez” (7M 2,5).

IV. A karizma alapvető elemei

IV.A. Az imádságos élet

21. Szeretet-tapasztalat [C 15a, 49, 55]

Ebből az alapvető valóságból – ti. az Istennel való baráti kapcsolatból - kiindulva nyer értelmet a terézi tapasztalat és javaslat számos alapvető eleme: a bensőre irányuló figyelem, a szemlélődés, a szüntelen imádság. Tartalmát tekintve, az imádság az élő Istennel való személyes találkozás. Az imádság útján minden a szeretettől függ: “nem a sok gondolkodás segíti át az embert, hanem a nagy szeretet. Azért ne is mulasszatok el semmit sem megtenni, ami a szeretetet éleszti” (4M 1,7; vö. V 8,5; C 21,1). Ez egy baráti kapcsolat, a teológális élet valósága (hit, remény, szeretet), amelyet a maga teljességében jelenlevőnek ismerünk fel Mária személyében, aki hivatásunk példaképe.

22. Istent és nem magunkat keresni [C 54]

A modern társadalomban terjedőben van az a jelenség, hogy az emberek keresik a belső békét, a meditációt, mint a személyes nyugalomhoz vezető utat, keresik a csendet és a bensőségességet, gyakran bármiféle vallásos tartalom vagy vallásos utalás nélkül. Bármilyen jó és pozitív is ez a keresés, hangsúlyozni kell, hogy a kármelita (és keresztény) imádság interperszonális jellegű, és mindig a találkozás, a párbeszéd, a kapcsolat tapasztalata (vagy legalábbis annak a vágya). Az ima nem korlátozódhat belső béke, megnyugvás vagy jó érzés keresésére, s még kevésbé lehet egyszerű kötelesség, amit be kell tartani.

23. Az Istennel való barátság mint állandó állapot [C 2, 15c, 66]

Az Istennel való kapcsolat nem alkalmi tapasztalat, hanem állandó állapottá kell válnia, mint minden igazi baráti vagy szerelmi kapcsolatnak. Meghívást kaptunk az Istennel való szeretet-egyesülésre, amely megjelöli egész életünket annak minden területén, minden pillanatában. Illés prófétára visszanyúló hagyományunkban ezt úgy szoktuk mondani, hogy “Isten jelenlétében élni”. Ez a kifejezés megmutatja a célt, ahova tartunk: hogy egész életünk imádsággá váljon, miközben folyamatosan Isten arca előtt maradunk.

24. Az Ige hallgatása [C 65]

A belső vendég állandó hallgatása többek között az Isten Igéjére való figyelemben mutatkozik meg. A kármelita hagyomány Isten Igéje befogadásának, átélmélkedésének és megélésének fontosságát hangsúlyozza. Elég emlékeztetni a Regula felszólítására, hogy “élmélkedjenek

éjjel-nappal az Úr törvényéről” (R 10), valamint a Kármel összes szentjének tanúságtételére, akik felismerik az Úr hangját a Szentírásban és a személyes imában.

25. Az imádkozó közösség [C 56, 61]

Az Úrral való kapcsolatot nem csak közösségben, hanem közösségként is megéljük, különösen a liturgia ünneplésében. Minden egyes tagnak szüksége van a testvérek társaságára, hogy úgy jelenjenek meg az Úr előtt, mint Egyház, amely így szól jegyeséhez: “Jöjj!” (Jel 22,17). A Vele való közösségi találkozás kitüntetett kifejezése a koncelebrált Eucharisztia. Nem különben az Egyház imájának közös végzése az imaórák liturgiájában, valamint az együtt gyakorolt elmélkedés.

26. Az elmélkedés [C 67]

Ahhoz, hogy fenntartsuk a személyes kapcsolatot Istennel és hűségesek legyünk a terézi karizmához, nem nélkülözhetjük az elmélkedést. Elengedhetetlen, hogy minden személy és minden közösség naponta meghatározott időt szenteljen erre, amely mentes egyéb elfoglaltságoktól, és ilyen típusú imára alkalmas helyiséggel is kell rendelkezni. Ez alapvetően szükséges a hivatásunkhoz, valamint az Egyházért és a világért végzett misszióinkhoz, amely így folyamatosan megerősödik és megújul.

27. Magány és csend [C 68]

A szemlélődő hivatás számára nélkülözhetetlen marad a magány és a csend, annak az igénye, hogy “gyakran maradunk négy szemközt Óvele, tudván azt, hogy szeret bennünket” (V 8,5). Tapasztalatot kell szerezni a pusztáról, engedve, hogy egy tágas tér üresen maradjon, és hosszú idő teljen el csendben, hogy Isten jelenléte betölthesse azt. A digitális korban nem annyira a fizikai magány ijeszt meg bennünket, mint inkább az, hogy “nem vagyunk csatlakozva”, nem kapcsolódunk ahhoz a fajta *anima mundi*-hoz, amilyenné az internet és a közösségi hálók virtuális világa vált. A csatlakozás hiánya (s már nem a kapcsolatoké) szorongást okoz, visszavetít minket egy önmagunkkal való kérlelhetetlen szembenézésbe. Az információk, képek, kontaktusok csendjében megnyílik egy fel nem tárt, nem ismert belső régió üressége, amely mégis abszolút a miénk, s ezért felkavaró.

28. Az elszakadás [C 25, 30, 33, 67]

Jézusról nevezett Teréztől és Keresztes Jánostól kezdve, hagyományunk egyik leghangsúlyosabb eleme az elszakadás, amely abszolút szükséges ahhoz, hogy szabaddá váljunk, és csak Istenben tudjuk megtalálni az igazi gazdagságot, s hogy megtapasztaljuk azt, hogy “Isten egyedül elég”. Fontos, hogy az elszakadás mindenekelőtt belső legyen, de külsőnek is lennie kell. Egy olyan társadalomban, amely a fogyasztásra épül, még mi, szerzetesek is könnyen kísértésbe esünk, hogy sok mindent birtokoljunk, ill. használjunk, s mindig új tapasztalatokat szerezzünk. Radikális elszakadás és mérsékletes életmód nélkül nem lehet szemlélődő-közösségi életet élni: “kényelem és imádság nem fér össze egymással” (CV 4,2).

29. Isten iránti szenvedély

Az Úrral való kapcsolat értelmet és erőt ad karizmatikus életünknek. Ezt minden nap gondozni és táplálni kell, hogy ne hűnyjon ki a szeretet lángja, s az élet ne legyen szürke és

rutinszerű. A restség kétségtelenül jelenlegi helyzetünk egyik veszélye, amely gyakran aktivizmus képében jelentkezik vagy pillanatnyi érdeklődési formák alá rejtőzik. Csak az Isten iránti megújult szenvedély védhet meg bennünket ilyen kockázatoktól.

IV.B. A testvériség

30. Magány és testvériség

A szemlélődő élet felfogásának és megvalósításának van egy sajátosan terézi módja. Az Istennel való baráti kapcsolat személyes, de semmiképpen sem individualista. Nem lehet egyedül megélni. Ezért a terézi karizmának erős közösségi dimenziója van. Teréz tapasztalatában és tanításában a testvériség, örömeivel és nehézségeivel együtt, nélkülözhetetlen segítséget jelent ahhoz, hogy Isten barátaiként megvalósítsuk a hivatásunkat.

31. “Remete a közösségben” [C 11]

Ha Teréz egyfelől hűséges marad a Kármel ősi hagyományához, megerősítve a remete élet néhány elemének fontosságát (magány, csend, elszakadás), másfelől ugyanilyen lényegesnek tartja a közösségben élés tapasztalatát. A Terézi Kármel számára a szemlélődő élet e két aspektusa közötti egyensúly ugyanúgy alapvető, mint a köztük lévő feszültség, amely kölcsönösen gazdagítja és megtisztítja azokat. Teréz azt akarja, hogy a leányai “ne csak apácák, hanem remeték” (CV 13,6) legyenek, akik “magányban akarnak gyönyörködni Jegyesükben, Jézus Krisztusban” (V 36,29), s akik a Kármel-hegyi remeték első nemzedékének példájára tekintenek (vö. F. 29,33; CV 11,4; 5M 1,2). Ugyanakkor kizárja, hogy a leányai tisztán remete életet éljenek. A közösségeiben, különösen a rekreáció idején gyakorolt “testvéries stílus” annyira fontos eleme az életüknek, hogy Teréz azt kívánja, hogy Keresztes János is ismerje meg és sajátítsa el (vö. F 13,5).

32. Isten barátainak a barátai

A barátokkal való kapcsolat Teréz számára fontos eszközt jelent ahhoz, hogy növekedjen az Istennel való kapcsolatban, ahogyan azt a *Tökéletesség útja* Escorial változatában írja: “Azt mondják majd, hogy nem szükséges (a barátokkal való kapcsolat), mert elég Istent bírni. Ám ahhoz, hogy Istent birtokoljuk, jó eszköz, ha beszélgetünk a barátaival; mindig nagy előny származik belőle; tapasztalatból tudom” (CE 11,4). Ebből a szempontból nem lehet elválasztani az Istennel való kapcsolatot az Isten barátaival való kapcsolattól. A testvérrel való kapcsolattartás gyengülése gyengíti az Istennel való közösség életét, ugyanúgy, ahogy a remeteélet dimenziójának elvesztése vagy lanyhulása az emberi kapcsolatokban végzetesen egy olyan stílushoz vezet, amely inkább világi, mint evangéliumi, inkább test szerinti, mint Lélek szerinti.

33. Egy család Jézus körül [C 15e, 73]

Jézus közelségének és konkrét emberségének misztikus tapasztalata felébreszti Terézben az igényt, hogy új közösségnek adjon életet, amely képes befogadni Jézus jelenlétét a názáreti család (V 32,11), a betániai ház (CV 17,5) és az apostoli kollégium (CV 27,6) mintájára. Valójában egy család felépítéséről van szó, amelynek létét és életmódját a köztük lévő Úr jelenléte alakítja át. Különösen Mária és József jelenti ennek az életmódnak a mintáját. Évszázadokba telt, amíg valóban megértettük és elsajátítottuk ennek az intuíciónak az

újdonságát. A középpontjában nem annyira a “szabályok megtartása” áll, mint inkább egy kapcsolati háló, amelyet Jézussal és a testvérekkel élünk meg, s amely átalakítja és egybefogja az embereket.

34. Mária testvérei [C 47, 127]

Az Egyházban azzal a névvel azonosítanak minket, hogy “Mária sarutlan testvérei”. “Testvérek” vagyunk, ezért a testvériség nem járulékos elem, hanem nagyonis lényeges. A szerzetesek többsége egyben pap is, s a szolgálatunk nagyrészt papi jellegű. Ez öntudatlanul odavezethet, hogy hagyjuk háttérbe szorulni a szerzetesi identitásunkat, mint sarutlan kármeliták, vagy egyenesen csak úgy tekintünk rá, mint ami előzetes feltétele a pappá szentelésünknek. Az esetleges felszentelést be kell illeszteni a szerzetesi identitásunkba. Ily módon gazdagítja, de nem helyettesíti azt. Ne mondjuk magunkat “atyáknak”, vagyis papoknak, akik testvériségben élnek, hanem testvéreknek, “sarutlan” testvéreknek, vagyis akiknek nincs más, a világnak bemutatandó gazdagságuk, ill. erőforrásuk, mint a testvériség, amely egyesít bennünket Máriával és egymással. Ahogy a testvériségről, úgy a Máriához fűződő kapcsolatról is elmondható, hogy az nem egy aspektus vagy egy különleges áhítat a Kármelben, hanem hivatásunk lényegét fejezi ki. Mária és a közösség között van egyfajta kölcsönös visszatükrözés: egyfelől Mária a közösség képe és modellje, másfelől a közösség Mária képe.

35. A közösség építése [C 86]

A Terézi Kármelben a közösség építése lényeges a szerzetesi élethez. Ha kármeliták akarunk lenni, mindenekelőtt része kell lennünk egy ugyanazon családnak. A közösség építése a feltétele annak, hogy el lehessen indulni a szemlélődő úton, amelyről Teréz beszél (CV 4,4). Maguk a szerzetesi fogadalmak az által nyerik el egész értelmüket a Kármelben, hogy előkészítenek a testvéries életre, amely a másik elfogadásán, a javak megosztásán, a közös élet felvállalásán alapul. Akkor vagyunk terézi közösség, amikor nem azért vagyunk együtt, hogy csináljunk valami mást, hanem mert együtt lenni Krisztus szeretetért önmagában érték. Családnak lenni nem eszköz más célok elérésére: önmagában cél. Ennek a hivatás megkülönböztetését illetően is fontos kritériumnak kellene lennie a Terézi Kármelben.

36. Közösség és egyéniség [C 72-73]

A közösség különböző személyek együttese, ahol mindenkinek megvan a saját létmódja és egyénisége, melyet nem tart meg magának, hanem odaadja a testvéreknek. Az egység nem egyfajta formáció, nem kiegyenlíti a különbségeket, hanem gyümölcsöző, gazdagító feszültségben összefogja azokat. Igencsak kockázatos lenne, ha a közösség azt kérné valakitől, hogy semmisítse meg vagy takarja el mindazt, ami egyedivé, a többiektől különbözővé teszi őt. Egy ilyen közösséget a törvény tartaná össze, nem a szeretet. Ehelyett a terézi közösség arra hivatott, hogy az a hely legyen, ahol minden tag megtapasztalhatja Isten irgalmát a testvérek elfogadásán keresztül.

37. A közösség, amely segít a növekedésben [C 85, 137]

A közösség az a környezet, ahol a tagok kölcsönösen bátorítják és kijavítják egymást, hogy jobban válaszoljanak Isten szeretetére. Teréz – már azelőtt is, hogy megalapította volna a közösségeit – egy kis csoporttal együtt, akikkel megosztotta az aggodalmát, azt akarta, hogy “néha-néha szemébe mondjuk egymásnak az igazat, s figyelmeztessük egymást arra, amiben

meg kellene javulnunk, hogy jobban kedvére tehesünk Istennek” (V 16,7). Ez megköveteli, hogy kitegyük magunkat a testvéri kapcsolatnak, amelyben leplezetlenül feltárulkozik az igazság, hol állunk emberség, érettség dolgában, s hogy szükségünk van növekedésre. Arról van szó, hogy bizalommal megnyílunk a másik előtt, engedjük belépni a másikat a saját életünkbe, s így testvérekké válunk. Ahhoz, hogy a közösség valóban a személyes növekedés helyévé váljon, szükséges, hogy alázatosan éljünk, vagyis az igazságban járjunk. Transzparensnek kell lennünk a testvérek előtt, olyannak mutatva magunkat, amilyenek vagyunk, saját gyöngeségeinkkel és gazdagságunkkal együtt, és meg kell engednünk, hogy a többiek türelmes, tapintatos szeretettel segítsenek nekünk megismerni magunkat és kiengesztelődni saját magunkkal.

38. A terézi közösség mint válasz az individualizmusra

Az önmagunkkal való kapcsolat, amely összeszedettségéből, meghallgatásból és a lelkiismeret fokozatos elmélyüléséből áll, az ellenpólusán helyezkedik el a jelenlegi “önmegszállottságnak” (“self-obsession”), amelyben az ember igazságára vonatkozó tudatlansághoz csatlakozik a saját önképe, jóléte, elképzelt önmegvalósítása miatti megszállott aggodalom. Ellentétes egymással annak a kétféle módnak az eredménye is, ahogyan viszonyulunk magunkhoz: egyfelől megnyílás a közösség felé, másfelől bezárkózás az individualizmusba. A terézi közösség komoly választ jelent a mai társadalom féktelen individualizmusára, amely elszigetelt élethez vezet és növekvő elégedetlenséget szül. Az “én monoteizmusáról” mint korunk jellemző vonásáról szokás beszélni, ahol mindenki azt kérdi magától: “Ki vagyok én?”. Ezzel szemben a keresztény javaslat inkább azt kérdezné magától: “Kiért vagyok én?”, amihez kármelita nézőpontból hozzá lehet tenni: “Kivel vagyok én?”.

39. A komúnió egyháztana [C 15e]

A terézi közösség egyébként kiváltságos megnyilvánulása a II. Vatikáni Zsinat egyháztanának, amely a zsinatiságon és a komúnió lelkiségen nyugszik. A kármelita karizma egyik feladata ma abban áll, hogy jel legyen az Egyház számára a komúnió fontossága tekintetében, hogy valóban úgy éljünk, mint Krisztus teste, mindannyian egyesülve Vele és másokkal.

40. Szervezett közösség [C 37-38, 78-80]

Az Ige hallgatása, amit a Lélekben teszünk, elvezet az Istennek való engedelmességhez, akaratának teljes elfogadásával, ami aztán megjelenik a közösségi engedelmességben. A szervezett közösség a maga életszabályaival és mindenki számára kijelölt feladatokkal azt a konkrét formát jelenti, hogy kilépünk saját önzésünkből és megéljük a mindennapokban az Isten iránti odaadásunkat. A közösségben megvalósul Isten akaratának együttes keresése olyan eszközökkel, mint engedelmesség az előljáróknak, közösségi együttlétek, életrevízió, testvéri intés, rekreáció, s ezeket kreatívan újra kell éleszteni korunk érzékenységének és körülményeinek megfelelő módon.

41. Az előljáró szerepe [C 39, 143]

A közösség testvérekből áll, vagyis olyan személyekből, akik ugyanazon a szinten helyezkednek el. Egyenlők közössége, de nem fejtelenség: szüksége van egy előljáróra, egy vezetőre, akinek az a hivatala, hogy gondoskodik a test egységéről és az egyes tagok növekedéséről. Az előljáró feladata nem egyszerűen az, hogy olyan módon “koordinálja”, ill.

“adminisztrálja” a közösség tagjainak életét és tevékenységét, hogy azok rendben működjenek. Az a fő feladata, hogy békét teremtsen, kapcsolatokat hozzon létre, a testvéri élet éltetője legyen. Ehhez alapvetően fontos, hogy mindenkivel szeretetre épüljön a kapcsolata abban a szellemben, ahogy Teréz mondta a priornőknek: “Legyél azon, hogy szeressenek, hogy aztán engedelmeskedjenek neked” (*Alkotmány* 1567, 34 [XI, 1]).

42. Kis közösségek, de nem túl kicsik [C 129]

Teréz kis közösségeket alapít, ellentétben azzal a korábbi tapasztalatával, hogy nagyszámú nővérközösség volt a Megtestesülés kolostorban. Az a cél, hogy valódi testvériség, igazi barátság legyen a szerzetesnők között: “ebben a házban mindannyian legyenek barátnők, szeressék és kölcsönösen segítség egymást” (CV 4,7). Ezért a nővérközösségei számára meg akart jelölni egy maximális létszámot (amely tizenhárom és huszonegy között mozgott). A jelenlegi helyzetben viszont a testvérek közösségeiben inkább az ellenkező tendencia mutatkozik meg, vagyis a létszám egyre kisebb: a régi provinciákban a hivatások csökkenése miatt, az új provinciákban pedig azért, mert a döntő kritériumot a lelkipásztori szükségletek jelentik. Tehát minden közösségnek, elégséges létszámot biztosítva, megfelelő módot kell találnia arra, hogy a karizma alapvető közösségi dimenzióját ne csak jogilag, hanem ténylegesen is kifejezze.

43. Egyetlen Rend három ággal [C 8, 11, 103]

A Terézi Kármel hosszú története során többféle, egymást kiegészítő életformában terjedt el. Legtermészetesebb és legteljesebb kifejeződése a Rend három ágában található: nővérek, testvérek és világiak. Mind a három különböző módon éli meg ugyanazt a karizmát. A kármelita család több formából álló valósága – amely szerzetesi és világi intézetekből is áll – megköveteli, hogy szoros kapcsolat létesüljön a nővérek, a testvérek és a világiak között, amely gyümölcsözővé teszi a komplementaritásukat. A három ág tagjai közötti megosztás kölcsönös ösztönzés és új vitalitás forrása. Egyébiránt, a Terézi Kármelen belül az életformák különbözősége lehetővé teszi, hogy megkülönböztessük és kiemeljük azokat a sajátos módokat, ahogyan mindegyik csoport kifejezi az Istennel való barátság karizmáját: a nővérek a szüntelen imádságban és az evangéliumi lemondásban Krisztus és az Egyház szolgálatára, a testvérek az imádság és az apostolság jellemezte vegyes életformában, a világiak a családban és a munkában végzett elköteleződésben.

44. Új kapcsolatok

A kapcsolatteremtés és egymás kölcsönös segítségének új módjára van szükség a Rend három csoportja között. A felsőbbrendűség érzése vagy attitűdje nélkül mindegyiknek rendelkezésre kell bocsátania saját életének a gazdagságát, és készen kell állnia a többiek tanúságtételének vagy tanításának befogadására, hogy kölcsönösen segítsék egymást a kapott hivatás iránti megújult hűségben. Egymás testvéreinek tudjuk magunkat és azok is akarunk lenni, akik egyenlő méltósággal rendelkeznek, és kiegészítik egymást a karizmában és a misszióban.

IV.C. A misszió

45. Misszióra hívottak [C 99]

Egy hivatáshoz mindig társul egy misszió az üdvösség történetében. A misszió nem tartozik a tevékenységek körébe, hanem szerves része a meghívott személy identitásának. A kármelita misszió sajátja, hogy megnyilvánul a világnak és kommunikál vele, belépve a különféle karizmák sorába, amelyek gazdagítják az Egyházat. Szerzetesi családunk missziója egyedülálló és egyesítő, bensőségesen kapcsolódik az Istennel való egyesülés keresésének primátusához az imádságban. Ebből a forrásból ered az apostoli és társadalmi munka, melyet a Rend sokféle formában és a világ számos országában végez. Azzal együtt, hogy lelkipásztori tevékenységet végzünk a helyi egyházak szolgálatára, eljutva a világ perifériáin élő legszegényebb missziókig, meghívást kapunk missziós munkánk elmélyítésére az emberiséget érintő folyamatos változásokkal kapcsolatban.

46. A Rend küldetése [C 15d, 100]

A Terézi Kármelnek az a küldetése az Egyházban, hogy megélje a baráti kapcsolatot Istennel és tanúságot tegyen róla. Arra kaptunk meghívást, hogy hirdessük azt, amit láttunk és hallottunk (1Jn 1,1-3), elkísérve embereket a belső élet útján, hogy mindenki megtapasztalhassa, hogy szeretve van Istentől, aki bennünk lakik és arra hív, hogy válaszoljunk a szeretetére. A megélt tapasztalat ezen alapja nélkül nem létezhet semmiféle sajátos küldetése a Terézi Kármelnek.

47. Az apostoli dimenzió a terézi tapasztalatban [C 6-7, 89]

A terézi karizmának határozott apostoli, missziós, szolgáló jellege van. Teréz megrendül, amikor a keresztények helyzetéről hall Európában, vagy amikor az amerikai bennszülött lakosságról szóló híreket kap, és ellenállhatatlan vágyat érez, hogy minden erejével válaszoljon az Egyház nagy szükségleteire. Egyenesen hatalmas készletet érez az apostolkodásra: “Könyörögtem az Úrhoz, hogy adjon nekem eszközt, hadd tehessenek valamit, hogy lelkeket nyerhessek meg a szolgálatára” (F 1,7).

48. Kedvére lenni az Úrnak

Teréz apostoli buzgósága mindig Krisztus-központú, vagyis az a vágya, hogy “kedvére tegyen valamiben az Úrnak” és “minél inkább segítségére legyen az Úrnak” (CV 1,2). Teréz egyenesen azt mondja, hogy “nem kívánok mást, mint kedvére tenni” (V 25,19). Az igaz barát mindig azt igyekszik tenni, ami tetszik a barátjának, együttműködve vele ugyanabban a tervben. Az, hogy baráti kapcsolatba lépünk Istennel és másokkal együtt tesszük azt, hogy kölcsönösen segítsünk egymásnak, elengedhetetlen következményként magával hozza, hogy állandóan a rendelkezésére állunk: “De talán nem is tudjátok igazában, hogy mit tesz az, szeretni; nem csodálnám, ha így állna a dolog. Az az egy bizonyos, hogy nem a szellemi örömkön fordul meg a szeretet nagysága, hanem azon a szilárd elhatározáson, hogy mindent, amit teszünk, Isten kedvére teszünk” (4M 1,7).

49. Életre szóló elköteleződés [C 87-88, 128]

A kármelita számára a küldetés mindenekelőtt abban ölt testet, hogy hűséges marad saját közösségi szerzetesi élethez való elkötelezettségéhez: “a legtökéletesebb módon követem az

evangéliumi tanácsokat és ugyanúgy megtartatom azokat ezen kolostor csekély számú lakóival is” (CV 1,2). A Kármel, akárcsak a szerzetesi élet minden formája, nem mérhető le a hasznossága vagy hatékonysága alapján. Inkább arra vagyunk hivatva, hogy Krisztusnak és az evangéliumnak látható jele legyünk (vö. LG 44). Nem arról van szó, hogy sokat tegyünk, hanem hogy teljesen odaadjuk magunkat, Krisztus szeretetért. Ez megköveteli, hogy átlépjünk az aktivizmusból a szolgálatba, abból, ami nekem tetszik abba, ami a másik javára szolgál. Tehát nem a számok számítanak, hanem a karizmatikus élet minősége, és az abból következő tanúságtétel.

50. Az ima apostoli értéke [C 15d]

A szemlélődő élet tanúságtétele: ez a mi elsődleges, legfőbb szolgálatunk az Egyház és az emberiség számára. Az imának megvan az ereje, hogy átalakítsa a világot és az embereket. Ezt rejtett módon teszi, anélkül, hogy észrevennénk, hogyan történik mindez. Mindennapi imánknak apostoli és egyházi szándéka van, nem csak személyes vagy magánjellegű, amint arra a bibliai hagyománynak és a Kármel történetének számos példája emlékeztet minket.

51. Sokrétű egyházi munka [C 91-93, 98]

A küldetés a konkrét munkán keresztül fejlődik, amelyre Krisztusnak és az Egyháznak minden időben és helyen szüksége van. Minden feladatra nyitottak vagyunk, amelyben az Isten-tapasztalatunk kifejezhető, fejleszthető és közölhető, ez különösen érvényes azokra a feladatokra, melyeket a helyi Egyház kér tőlünk, ahova beilleszkedtünk. Számos és sokféle egyházi tevékenység összeegyeztethető az életformánkkal, de nem akármilyen végrehajtási mód alkalmas a karizmánk kifejezésére.

52. A lelkiesség pasztorálása [C 100-101]

Lelkipásztori szolgálatunkban kitüntetett helyet foglal el az a szándékunk, hogy el akarunk vezetni másokat az Isten-kapcsolat megtapasztalására. Ez mindenekelőtt a gyóntatásban és a lelkipásztorságban valósul meg, valamint olyan speciális tevékenységekben, mint bevezetés az imádságba és a lelkiesség pasztorálása, de úgy is, hogy kármelita színezetet adunk bármilyen más egyházi kötelezettségvállalásunknak. Ebben az értelemben konkrét forma lehet az, hogy befogadunk embereket a közösségeinkbe, hogy megosszuk velük az életünket, s inkább példával és tanúságtétellel, mint szavakkal beszéljünk nekik.

53. A misszió ad gentes [C 94]

A kifejezetten missziós tevékenység az évszázadok során erősen jelen volt a Rend életében. A missziós szellem alapvető marad számunkra és nem szabad lankadnia. A jelenlegi helyzetben a misszió ki kell terjednie világunk különböző valóságaira, s magában kell foglalnia olyan régiók szükséges újra evangelizálását, amelyek egészen a közelmúltig túlnyomórészt keresztények voltak, de már nem azok. Másrészt jól tudjuk, hogy a misszió nem annyira annak köszönhetően valósul meg, hogy mit teszünk, hanem hogy mik vagyunk; lényegében ez inkább a lenni, mint a tenni kérdése. A Jézus Krisztussal való személyes találkozásunkból fakad, aki arra hív, hogy legyünk Vele, és kísérik el állandó küldetésében a világon.

54. Figyelve a mai világra [C 94]

Ha Teréz különösen figyelt kora valóságára, akkor nekünk, akiknek az a hivatásunk, hogy az ő karizmáját ma éljük meg, kötelességünk felismerni kortársaink szükségleteit. Nem lehetünk érzéketlenek a mindenféle bajokkal szemben, melyektől az emberiség manapság szenved, s arra érzünk hívást, hogy közreműködjünk az Egyház evangelizációs munkájában az életünket jellemző egyszerű, hétköznapi formákban is. Fontos is lehet, ha kármelitaként jelen vagyunk olyan területeken, mint a fiatalok és a család pasztorációja, az ökumenikus és vallásközi párbeszéd, az igazságosságért és a békéért folyó harc, a környezetvédelmi elkötelezettség.

55. Közösségi megkülönböztetés a misszióról [C 37]

Szembesülve a különböző lehetséges vállalásokkal, az Egyház és az emberiség sokféle szükségletével, s gyakran a rendelkezésre álló korlátozott erőinkkel is, minden eddiginél nagyobb szükség van a helyes közösségi megkülönböztetésre a vállalásokat illetően, hogy azok valóban egybecsengjenek azzal a karizmával, amit Isten ránk bízott, s azzal, amit az Egyház elvár tőlünk. Keresztes János felteszi magának a kérdést: „Mit használ, ha adsz valamit az Úrnak, amikor ő mást kér tőled?” (*Intések 73*).

56. Az apostolkodás közösségi jellege [C 15e]

Mindegyikünk azt a meghívást kapta, hogy személyes közreműködésével vegyen részt a Rend küldetésében. Krisztusnak és az Egyháznak nyújtott szolgálatunk szokásos megnyilvánulását jelentik azok a feladatok, melyeket a közösség saját tagjainak összehangolt együttműködésével vállal és megvalósít. Egy szerzetes egyedül is elláthat képességeinek és tudásának megfelelő személyes megbízást is, de mindig a közösség beleegyezésével s annak tagjaként végezve azt. A Lélek ajándékait ugyanis mindenki azért kapja, hogy „használjon vele” (1Kor 12,7), tudván, hogy „Krisztus teste vagyunk, és egyenként tagjai” (1Kor 12,27).

57. Az apostolkodás, megosztva a testvérek-nővérek-világiak között [C 102-103]

Életünk apostoli dimenziója első címzettjeit a Terézi Kármel családján belül találja meg. Az apostoli elkötelezettség a maga különféle formáiban (imádság, tanúságtétel, prédikáció, lelki kísérés, tanítás, kiadványok) elsősorban a testvéreket, a nővéreket és a világiakat célozza meg a Rendben. Másfelől, a családuknak hatékonyabban tudja kifejezni a tanúságtételét és végezheti az apostolkodását úgy, hogy a három ág tagjai aktívan együttműködnek, mindegyik a saját életformája szerint.

IV.D. Az imádság-testvériség-misszió egysége [C 15b, d, e]

58. Egy oszthatatlan valóság három aspektusa

A terézi karizma három alapvető eleme az imádság, a testvériség és a misszió. Ami azonban igazán jellemzi, az a következő tény: mindhárom elem belsőleg össze van kapcsolódva egymással, és önállóan egyiknek sincs értelme, hanem egymásra utalnak.

59. Három elem, amely kölcsönösen táplálja egymást

Valójában az Úrral való baráti kapcsolatot nem lehet megélni igazi testvéri kapcsolat nélkül a közösségben, és apostoli buzgólkodás nélkül sem, válaszul Isten akaratára. Nincs értelme a közösségi életnek, ha nem Krisztus van a középpontban, s ha nem vezet tanúságtételre és szolgálatra, amit Neki és Egyházának ajánlunk fel. Az apostoli tevékenység világias elfoglaltsággá válik, ha nem az Istennel való szeretet-kapcsolatból fakad, és nem a közösségi elköteleződés és a megkülönböztetés kifejezéseként élük meg.

60. Harmónia, melyet ápolni kell

A Rend jelenét és jövőjét illetően az egyik komoly kihívást nem csak az jelenti, hogy növeljük és szilárdítsuk meg a mindennapi életben az imádságot, a testvériséget és a szolgálatot, hanem az is, hogy a gyakorlatban mély, koherens kapcsolatot alakítsunk ki köztük.

V. Egység és különbözőség

61. Kreatív és harmonikus pluralizmus [C 151]

Az utóbbi időkben a Rend valóban egyetemessé vált, és különböző új módok alakultak ki a karizma megélésére, amely lassanként inkulturálódik és alkalmazkodik a helyek és népek sokféleségéhez. Eltérő döntések születnek a közösségi kapcsolatokat, az apostoli munkát és az imádság stílusát illetően. Így kiderül, hogy a karizma nem egy statikus, egyforma valóság, és megmutatkozik a sokszínűség szépsége. Azonban nem bármilyen különbözőség pozitív és gazdagító, csak akkor az, amikor harmonikusnak és koherensnek bizonyul, amikor jól össze van kötve az egészszel, mert a mozaikról levált darabkának nincs értelme. Jelen pillanatban az egyik legszükségesebb teendőnk, hogy a Renden belüli pluralizmust „egy szívvel-lélekkel” (ApCsel 4,32) éljük meg.

62. Karizma és inkulturáció

Az evangéliumot csak inkulturált módon lehet megélni, vagyis beillesztve egy adott társadalmi-kulturális környezetbe. Ugyanezt lehet elmondani a keresztény élet konkrét formájáról, a Terézi Kármelről. A világ különböző régióiban a karizmánk kapcsolatba kerül az emberi kultúrákkal. Karizma és kultúra találkozik és párbeszédre lép egymással, amely arra hivatott, hogy termékeny és gazdagítónak váljon mindkettő számára. Mindig szükség lesz kritikai megkülönböztetésre annak eldöntéséhez, hogy a különböző népek hagyományából milyen elemei egyeztethetők össze a Terézi Kármel életével és identitásával.

63. A Rend terjeszkedése

Hogy elültessük a kármelita életet egy új régióban, annak első és alapvető feltétele, hogy valóban birtokoljuk a karizmát, amit nem csak elméleti, fogalmi szinten, hanem mindenekelőtt személyes befogadás és megélt tapasztalat révén sajátítottunk el. Csak a kármelita-terézi ideál mély ismeretéből és a vele való személyes azonosulásból kiindulva lehet a karizmát hatékonyan átadni. Tehát a Rend terjeszkedése érdekében sokkal inkább a misszionáriusok karizmatikus életének minőségére és vonzó tanúságtételére kell fókuszálni, semmint külső tevékenységekre, legyenek bármily hasznosak a társadalmi-emberi fejlődésre

nézve. A lehetséges hivatások befogadását illetően is fel kell hagyni a számszerű növekedés miatti aggódalommal, s mindenekelőtt a jelöltek hozzáállásáról kell megbizonyosodni az életformánkra vonatkozóan, nekünk pedig képesnek kell lennünk jó megkülönböztetést és kísérést nyújtani nekik a képzés folyamatában.

64. Megkülönböztetés az inkulturációról

A megfelelő inkulturáció számára az alapvető kritérium a Renddel való közösség. Egy adott régióban új életstílus vagy új közösségi, liturgikus, lelkipásztori gyakorlat stb. bevezetéséről csak úgy lehet dönteni, ha a Renddel való közösségből, a karizma értékeiből és a régió kulturális helyzetének ismeretéből indulnak ki, s ennek eszköze az előzetes párbeszéd és a kármelita család többi tagjával folytatott megkülönböztetés.

65. A Rend provinciákból áll [C 146]

A Rend szerzetesei közösségekben élnek. A közösségek általában provinciákba vannak csoportosítva. A hagyomány szerint kezdetől fogva egy provinciát olyan számú közösség és szerzetes alkotja, amely elegendő ahhoz, hogy biztosítsa autonómiáját a kormányzás, a képzés és a gazdasági igazgatás területén. Minden provinciának egy behatárolt terület felel meg, azzal a céllal, hogy elősegítse a hozzá tartozó szerzetesek közti ismertséget, testvériséget és együttműködést, vagyis a családi érzést, valamint megkönnyítse a provincia belső megszervezését. Más típusú kisebb körzetek is lehetségesek, de általában kivételes vagy átmeneti helyzetekre.

66. Provinciák a változó időkben [C 145]

A miénkhez hasonló gyors változások idején a Rend is új, változó helyzeteket tapasztal. Néhány régióban a szerzetesek száma nagymértékben csökken, míg másutt a növekedés nagyon gyors. Az ilyen és egyéb más jelenségek megkövetelik tőlünk, hogy gyors és megfelelő döntésekkel reagáljunk rájuk, melyeket alapos megkülönböztetés eredményeként a karizma fényénél kell meghoznunk. A tartományi és egyéb struktúrákat hozzá kell igazítani a pillanatnyi feltételekhez, hogy továbbra is támogathatják a Rend lényeges értékeit. Az alapvető kritérium nem az, hogy fenntartsuk a jelenléteket, hanem az, hogy védelmezzük és újra életerőssé tegyük a Terézi Kármel spirituális örökségét. Sok esetben szükséges és pozitív lesz összevonni a körzeteket, megváltoztatni a jogi státuszukat vagy a területi határaikat, mindenesetre mindenütt szükséges lesz növelni a provinciák közti együttműködést, kezdve a képzéstől és a hivatásgondozástól.

67. Provinciák és területiség [C 144]

Az utóbbi időkben növekszik az egyik provinciához tartozó közösségek és szerzetesek jelenléte egy másik provincia területén. Néhány provinciának vannak közösségei a világ különböző régióiban, egymástól nagyon távol eső helyeken. Számunkra új gyakorlatról van szó, amely hagyományosan apostoli típusú és központosított szerkezetű, modern kongregációk jellemzője volt. Erre a valóságra vonatkozó szükséges megkülönböztetésnek egyfelől számolnia kell a szükséges rugalmassággal, hogy előmozdítsa a missziós tevékenységet és a provinciák közti segítségnyújtást, másfelől meg kell őriznie a provincia életének lényeges aspektusait, amely nem veszítheti el belső összetartó erejét, a családi szellemet, a tagjai közötti kapcsolat és együttműködés lehetőségét.

68. A Rendhez tartozás értelme [C 143]

Mindnyájan együtt alkotjuk a Terézi Kármel egyetlen családját, amely provinciákra és közösségekre tagolódik. Táplálni kell a Rendhez tartozás értelmét, és elő kell segíteni egy mély közösséget a Renden belül. Fontos, hogy mindenki a sajátjának érezze a többiek tapasztalatait, szükségleteit, örömeit és szenvedéseit, és mindenki igyekezzon hozzátenni a magáét az imádságban, a testvériségben és a többiek javának szolgálatában. Erősíteni kell a koordinációt és a kölcsönös segítségnyújtást minden szinten, támogatni kell a provinciák közti együttműködésre vonatkozó kezdeményezéseket, pártolni kell a Rend szükségleteire való figyelmet, a kölcsönös bizalmat a helyi, tartományi és általános kormányzás különböző intézményei között, s mindenekelőtt figyelni kell arra, hogy a szerzetesek rendelkezésre álljanak azon szolgálatokra, melyeket a Rend java igényel.

Konklúzió: a szavaktól a cselekvésig

Ennek a Nyilatkozatnak a végső célja nem csak az, hogy újra megfogalmazza identitásunk lényeges elemeit annak a történelmi kontextusnak a fényében, amelyben élünk, hanem az is, hogy felvázoljon olyan utakat, melyek révén áttérhetünk az elméletből a gyakorlatra, a szavakból a tettekbe. A Rend minden körzete, valamint minden közössége és minden egyes szerzetese is arra fog törekedni, hogy imádkozzon és gondolkodjon, majd döntsön a konkrét módokról, hogyan ültessük át a gyakorlatba ennek a dokumentumnak a betűjét és szellemét annak érdekében, hogy kölcsönösen segítsünk egymásnak ma is sarutlan kármelitaként élni. A tartományi káptalanok lesznek a legalkalmasabbak arra, hogy a Nyilatkozat olvasása és átélése során született észrevételeket és javaslatokat értékeljék és döntésekre váltsuk. Különösen a Generális Elöljáró és a Definitórium fogja felügyelni ennek a karizmáról szóló Nyilatkozatnak a gyümölcsöző gyakorlati alkalmazását.